

Latvijas Republika
LPSR Valsts drošības komitejas
zinātniskās izpētes komisija

Raiņa bulvāris 19, Rīga, LV-1050, Latvija

Reglaments

Rīgā

2015. gada 22. septembrī

LPSR Valsts drošības komitejas zinātniskās izpētes komisijas reglaments

Izdots saskaņā ar Valsts pārvaldes iekārtas likuma 73. panta pirmās daļas 1. punktu, ievērojot Ministru kabineta 2014. gada 20. augusta rīkojuma Nr. 433, Ministru kabineta 2015. gada 28. jūlija protokola Nr. 36 lēmuma Nr. 73.§ un 2015. gada 11. septembra (reģ. Nr. 01-28/118) noslēgtajā publisko tiesību līgumā starp Izglītības un zinātnes ministriju un Latvijas Universitāti minēto pilnvarojumu un deleģējumu

1. Speciālā starpdisciplinārā komisija Valsts drošības komitejas dokumentu izpētei atbilstoši likumam "Par bijušās Valsts drošības komitejas dokumentu saglabāšanu, izmantošanu un personu sadarbības fakta ar VDK konstatēšanu" (saīsināti – LPSR Valsts drošības komitejas zinātniskās izpētes komisija, angļu valodā – *Government Commission for KGB Research*, vācu valodā – *Staatliche Kommission für die KGB Forschung*, franču valodā – *La Commission de gouvernement pour la recherche de KGB*, turpmāk – Komisija) ir Ministru kabineta izveidota institūcija likuma "Par bijušās Valsts drošības komitejas dokumentu saglabāšanu, izmantošanu un personu sadarbības fakta ar VDK konstatēšanu" 18. panta pirmās *secunda* daļas izpildei, kuras padotību pārraudzības formā īsteno Latvijas Universitātes rektors ar Latvijas Universitātes aģentūras Latvijas Universitātes Latvijas Vēstures institūta (turpmāk – Institūta) tā direktora personā starpniecību. Komisija ir neatkarīga savos zinātniskajos slēdzienos un pētniecībā īsteno Latvijas Republikas Satversmē nostiprinātās zinātniskās darbības autonomijas principus.

2. Komisijas darbības mērķi ir bijušās Valsts drošības komitejas (starptautiski citējamā zinātniskajā literatūrā konvencionāli apzīmēta ar saīsinājumu *KGB*) dokumentu zinātniska, tostarp vēsturiska un juridiska, izpēte un materiālā un morālā kaitējuma

izvērtēšana, ko Valsts drošības komiteja nodarījusi Latvijas Republikai un tās iedzīvotājiem.

3. Komisijas priekšsēdētājs ar vietnieces juridiskās zinātnes jautājumos atbalstu organizē Komisijas darbu, vada Komisijas sēdes, regulāri sniedz informāciju plašsaziņas līdzekļiem par Komisijas darbu un īsteno zinātnisko virsvadību pētniecībā un tās rezultātu publiskošanā.

4. Komisijas priekšsēdētājs, pamatojoties uz 2015. gada 6. martā apstiprināto darba plānu atbilstoši Ministru kabineta 2014. gada 20. augusta rīkojuma Nr. 433 4. punktam un ievērojot Komisijas locekļu izteiktos priekšlikumus, apstiprina Komisijas uzdevumus un sniedz priekšlikumus Institūta direktoram un rektoram par to īstenošanai nepieciešamo, lai izpildītu likuma "Par bijušās Valsts drošības komitejas dokumentu saglabāšanu, izmantošanu un personu sadarbības fakta ar VDK konstatēšanu" 1. panta sestajā daļā noteikto, kā to paredz likuma 18. panta pirmā *secunda* daļa, un Ministru kabineta 2014. gada 20. augusta rīkojums Nr. 433, Ministru kabineta 2015. gada 28. jūlija protokola Nr. 36 lēmums Nr. 73.§ un 2015. gada 11. septembra (reģ. Nr. 01-28/118) noslēgtais publisko tiesību līgums starp Izglītības un zinātnes ministriju un Latvijas Universitāti.

5. Komisijas priekšsēdētājs, izvērtējot Komisijas locekļu izteiktos priekšlikumus, apstiprina Komisijas darba pārskatus.

6. Komisija sagatavo un pieņem darba pārskatus – par laiku līdz 2015. gadam, 2016. gadu un gala pārskatu līdz 2018. gada 31. maijam –, ietverot viedokli par VDK dokumentu pieejamību un informējot par veikto zinātnisko darbību un tās rezultātiem. Katrs pārskats prezentējams tam rīkotajā starptautiskajā konferencē un publiskojams Latvijas Universitātes interneta vietnē izveidotās sadaļas Komisijas vajadzībām palīdzību.

7. Komisijas priekšsēdētājs nepieciešamības gadījumā var nodod jautājuma izšķiršanu balsojot „par” un „pret”. Komisija ir lemttiesīga, ja tajā piedalās vismaz trešdaļa Komisijas locekļu. Lēmumu pieņem ar vienkāršu balsu vairākumu. Balsīm daloties vienādi, izšķirošā ir Komisijas priekšsēdētāja balss.

9. Komisijas locekļi:

9.1. piedalās Komisijās sēdēs, izsakot priekšlikumus par Komisijas darbību;

9.2. savas kompetences robežās, pamatojoties uz 2015. gada 6. martā apstiprināto darba plānu, izstrādā priekšlikumus Komisijas veicamiem uzdevumiem un to īstenošanai nepieciešamo;

9.3. savas kompetences robežās veic zinātnisko pētniecību atbilstoši Komisijas 2015. gada 6. martā apstiprinātajam darba plānam un Komisijas priekšsēdētāja apstiprinātajam uzdevumiem;

9.4. sagatavo rakstveida ziņojumu par saviem zinātniskās pētniecības rezultātiem, nepieciešamības gadījumā sagatavojot priekšlikumus Latvijas Universitātes rektoram virzīšanai Ministru kabinetam par politikas plānošanas dokumentiem un normatīvajiem aktiem, tostarp lai izpildītu likuma "Par bijušās Valsts drošības komitejas dokumentu

saglabāšanu, izmantošanu un personu sadarbības fakta ar VDK konstatēšanu” 18. panta otro daļu;

9.5. Komisijas priekšsēdētāja uzdevumā veic atsevišķu zinātnisko pētījumu zinātnisko vadību;

9.6. Komisijas priekšsēdētāja uzdevumā veic atsevišķu jautājumu zinātniskās pētniecības rezultātu zinātnisko novērtējumu, sagatavojot atbilstošu zinātnisku recenziju;

9.7. veicina Latvijas Universitātes studējošo zinātnisko interesi par Komisijas zinātnisko darbību. Stipendiātu piesaistīšanas Komisijas darbam gadījumā sniedz atbalstu to zinātniskajā izaugsmē zinātniskās vadības un recenzēšanas veidā;

9.8. nodrošina regulāru informēšanu par veicamo zinātnisko pētniecību, sagatavojot populārzinātniskus un zinātniskus rakstus, piedaloties dažādos akadēmiska un zinātniska rakstura sarīkojumos un sniedzot informāciju plašsaziņas līdzekļiem par savas pētniecības rezultātiem.

10.1. Komisijas loceklis nevar būt persona, kura ir bijusi Padomju Sociālistisko Republiku Savienības (turpmāk – PSRS) vai Latvijas Padomju Sociālistiskās Republikas (turpmāk – Latvijas PSR) Valsts drošības komitejas, PSRS Aizsardzības ministrijas, tās Galvenās izlūkošanas pārvaldes, citu PSRS drošības vai pretizlūkošanas dienestu štata vai ārštata darbinieks, aģents, rezidents vai konspiratīvā dzīvokļa turētājs, PSRS vai Latvijas PSR iznīcinātāju bataljonu kaujinieks, vai kura ir bijusi Padomju Savienības Komunistiskās partijas (turpmāk – PSKP) Centrālās komitejas loceklis vai darbinieks, Latvijas Komunistiskās partijas (turpmāk LKP) Centrālās komitejas loceklis vai darbinieks, LKP republikas nozīmes pilsētas rajona, pilsētas vai rajona komitejas sekretārs vai darbinieks, LKP pirmorganizācijas sekretārs, Vissavienības Leņina komunistiskās jaunatnes savienības Centrālās komitejas loceklis vai darbinieks, Latvijas Leņina komunistiskās jaunatnes savienības Centrālās Komitejas, republikas nozīmes pilsētas rajona, pilsētas vai rajona komitejas loceklis, PSRS vai Latvijas PSR Ministru padomes loceklis, to vietnieks, PSRS vai Latvijas PSR Ministru padomes Lietu pārvaldes darbinieks, PSRS prokurors, Latvijas PSR prokurors, šo prokuroru vietnieks, PSRS vai LPSR prokuratūras iestāžu darbinieks pēc 1990. gada 26. oktobra, Latvijas PSR VDK darbību pārraugošais prokurors Latvijas PSR prokuratūrā, Latvijas PSR Tieslietu ministrijas darbinieks, PSRS Kara prokuratūras darbinieks, PSRS Bruņoto spēku Baltijas kara apgabala vai citu kara apgabalu štāba militārpersona vai darbinieks, Latvijas PSR kara komisariāta darbinieks, PSRS vai Latvijas PSR Brīvprātīgās patriotiskās biedrības, Armijas veicināšanas brīvprātīgās biedrības, Aviācijas veicināšanas brīvprātīgās biedrības, Flotes veicināšanas brīvprātīgās biedrības darbinieks, PSRS vai Latvijas PSR Ministru padomes Galvenās pārvaldes kara un valsts noslēpumu aizsardzībai presē darbinieks, PSRS vai Latvijas PSR Valsts televīzijas un radoraidījumu komitejas darbinieks, PSRS Vissavienības autortiesību aģentūras Latvijas republikāniskās nodaļas darbinieks, PSRS Reliģijas kultu lietu padomes un Krievu pareizticīgās baznīcas lietu padomes darbinieks, Latvijas Miera aizstāvēšanas komitejas darbinieks, Padomju komitejas par atgriešanos dzimtenē darbinieks, Latvijas PSR Komitejas kultūras sakariem ar tautiešiem ārzemēs – Komitejas repatriācijas sekmēšanai un kultūras sakariem ar tautiešiem ārzemēs Latvijas nodaļas – darbinieks, PSRS un ārzemju draudzības biedrību savienības darbinieks vai Latvijas un ārzemju draudzības un kultūras sakaru biedrības darbinieks, kā arī pēc 1991.

gada 13. janvāra darbojusies PSKP (LKP), Latvijas PSR Darbaļaužu internacionālajā frontē, Darba kolektīvu apvienotajā padomē, Kara un darba veterānu organizācijā, Vislatvijas sabiedrības glābšanas komitejā vai tās reģionālajās komitejās, ir vai ir bijusi ārvalstu drošības dienestu, izlūkošanas vai pretizlūkošanas dienestu darbinieks.

10.2. Reglamenta 10.1. apakšpunktā minētie zinātniskās darbības veikšanas ierobežojumi attiecināmi arī uz Komisijas zinātniskajam darbam piesaistāmām personām.

10.3. Slēdzot līgumu, Komisijas loceklis vai cita Komisijas zinātniskajam darbam piesaistītā persona apliecina Reglamenta 10.1. apakšpunktā minēto zinātniskās darbības ierobežojošo apstākļu neesību, parakstot attiecīgu deklarāciju ar atrunu, ka gadījumā, ja sniegtais apliecinājums neatbilst īstenībai, attiecīgā persona lūdz uzskatīt, ka iesniegts Darba likuma 100. panta piektajā daļā paredzētais darbinieka uzteikumu, sakarā ar kuru lūdz uzteikt darba līgumu ar dienu, kurā konstatēta neatbilstība īstenībai, sakarā ar tikumības un taisnprātības apsvērumiem un zinātnisko ētiku, kas neļauj turpināt darba tiesiskās attiecības, kā arī pauž apņemšanos atlīdzināt nodarītos zaudējumus un kaitējumu.

11. Jauna komisijas locekļa iecelšanai nepieciešama Komisijas piekrišana. Ja Komisijā nav vienprātības, jautājumu izšķir Komisijas locekļiem balsojot.

12. Komisijas locekļa amats, ievērojot Valsts ieņēmumu dienesta atzinumu Nr.8.7-14/44132 "Par speciālo starpdisciplināro komisiju Valsts drošības komitejas dokumentu izpētei" nepiešķir valsts amatpersonas statusu.

13. Komisijas priekšsēdētājs, ievērojot nepieciešamību, pieaicina darbam Komisijas mērķu izpildei ekspertus, kuri nav Komisijas sastāvā un kuru atalgojumu vai atlīdzību var noteikt savstarpēji vienojoties. Komisijas ekspertu pētniecības zinātnisko vadību Komisijas priekšsēdētāja uzdevumā veic atbilstošas kompetences Komisijas loceklis.

14. Komisijas priekšsēdētājs, ievērojot nepieciešamību, piesaka stipendiju konkursu Latvijas Universitātes Fondam Latvijas Universitātes studējošo zinātniskās intereses par Komisijas zinātnisko darbību veicināšanai. Stipendiāta pētniecības zinātnisko vadību Komisijas priekšsēdētāja uzdevumā veic atbilstošas kompetences Komisijas loceklis vai pieaicināts eksperts.

15. Katrs komisijas loceklis, Komisijas priekšsēdētāja pieaicinātais eksperts un stipendiāts īsteno patstāvīgi tiesības saņemt bez maksas ziņas, informāciju un dokumentētu informāciju par fiziskajām un juridiskajām personām, tai skaitā veikt nepieciešamās dokumentētās informācijas fotografēšanu vai cita veida reproducēšanu bez atlīdzības šīs informācijas turētājam.

16. Komisijas locekļi, Komisijas priekšsēdētāja pieaicināti eksperti un stipendiāti savā zinātniskajā darbībā ievēro zinātniskuma prasības, zinātniskās pētniecības ētikas kritērijus un diskusiju principus, akadēmisko godīgumu.

17. Tiesības pieprasīt eksperta slēdzienu par dokumentēto informāciju Komisijas mērķu īstenošanai īsteno ar Komisijas priekšsēdētāja starpniecību. Ekspertam jāinformē Komisijas priekšsēdētājs par iespējamu interešu konfliktu.

18. Komisijas darbu veic individuāli un grupās atbilstoši Komisijas priekšsēdētāja apstiprinātajam uzdevumu sadalījumam. Komisijas darba koordinēšanai, viedokļu noskaidrošanai un informācijas aprites veicināšanas nolūkos Komisijas sēdes priekšsēdētājs organizē sēdes vai cita veida sarīkojumus. Komisijas locekļi var saņemt atalgojumu darba tiesisko attiecību ietvaros, noslēdzot darba līgumu par vadošā pētnieka, pētnieka, zinātniskā asistenta vai vadošā viespētnieka, viespētnieka Augstskolu likuma 38. panta kārtībā amata pildīšanu.

19. Komisijas darba un tā rezultātu publiskuma nodrošināšanai Komisijas priekšsēdētājs un tā vietniece juridiskās zinātnes jautājumos regulāri informēt par Komisijas darbu un tā rezultātiem plašsaziņas līdzekļus, aicinot uz Komisijas rīkotajiem sarīkojumiem.

20. Komisijas priekšsēdētājs lemj par lietpratēju un citu personu pieaicināšanu, to sniegto ziņu audiovizuālo fiksēšanu. Lietpratējam un citām pieaicinātām personām jāinformē Komisijas priekšsēdētājs par iespējamu interešu konfliktu.

21. Patstāvīga informatīva saikne ar sabiedrību par Komisijas darbu nodrošināma ar Latvijas Universitātes interneta vietnē izveidotās sadaļas Komisijas vajadzībām palīdzību. Sadaļas administrēšanu atbilstoši Komisijas priekšsēdētāja un tā vietnieces juridiskajos jautājumos norādījumam veic Komisijas administratīvais sekretārs. Katram komisijas loceklim ir tiesības ievietot sava darba rezultātu atspoguļojošo informāciju, bet Komisijas priekšsēdētājam un tā vietniecei juridiskās zinātnes jautājumos – komisijas darbu atspoguļojošo informāciju.

22. Komisijas darba efektivitātes nodrošināšanai Komisijas locekļiem nodrošina pieeju Latvijas Universitātes sistēmām.

25. Komisijas darba administrēšanu veic Latvijas Universitāte ar Institūta direktora starpniecību. Latvijas Universitāte nodrošina lietvedību, atbild uz informācijas pieprasījumiem un iesniegumiem sakarā ar Komisijas darbu. Institūts nodrošina grāmatvedību. Saziņa ar Komisiju notiek ar Institūta direktora un rektora atbilstoši kompetencei starpniecību. Institūta direktors saziņu ar Komisiju veic ar administratīvā sekretāra starpniecību. Institūta direktors, ievērojot Komisijas priekšsēdētāja viedokli un apstiprināto amata aprakstu, slēdz darba līgumu ar komisijas locekli un komisijas piesaistītajiem ekspertiem. Institūta direktors, ievērojot Komisijas priekšsēdētāja viedokli, slēdz citus līgumus, dot rīkojumus par Komisijai paredzēto līdzekļu izlietojumu Komisijas darba nodrošināšanai. Zinātniskās atskaites sniedzamas Institūta direktoram ar Komisijas priekšsēdētāja saskaņojumu.

26. Komisijas administratīvais sekretārs:

26.1. sniedz atbalstu Komisijas darba organizēšanā saskaņā ar tiesību normām un praksi zinātnes jomā, tostarp konsultējot komisijas locekļus, piesaistītos ekspertus un stipendiātus, kā arī nodrošinot komisijas darbības tiesiskumu;

- 26.2. nodrošina atbalstu Komisijas iekšējai un ārējai saziņai;
- 26.3. nodrošina komisijas zinātniskās darbības īstenošanai nepieciešamo atbalstu;
- 26.4. seko komisijas vadības noteikto zinātniskās darbības kvalitātes un ētikas formālo prasību izpildei un informē par neizpildi attiecīgo personu un komisijas vadību;
- 26.5. sniedz informāciju Komisijas locekļiem, piesaistītajiem ekspertiem, stipendiātiem par zinātniskās darbības zinātniskuma un ētikas formālām prasībām;
- 26.6. nodrošina operatīvu saziņas saikni starp Komisijas priekšsēdētāju un komisijas administratīvo vadību – Institūta direktoru.
- 26.7. saņem atalgojumu darba tiesisko attiecību ietvaros, noslēdzot darba līgumu par administratīvā sekretāra amata pildīšanu.

27. Komisijas priekšsēdētājs īsteno Komisijas zinātnisko virsvadību ar mutvārdu un rakstveida rīkojumiem. Komisijas priekšsēdētāja vietniece juridiskās zinātnes jautājumos sniedz atbalstu zinātniskās virsvadības īstenošanā juridiskās zinātnes jautājumos. Aizvietošanas nepieciešamības gadījumā Komisijas priekšsēdētājs dod rakstveida pilnvarojumu vietniecei juridiskās zinātnes jautājumos, ievērojot kompetences robežas. Komisijas priekšsēdētājs un komisijas priekšsēdētāja vietniece saņem atalgojumu darba tiesisko attiecību ietvaros, noslēdzot darba līgumu par priekšsēdētāja vai priekšsēdētāja vietnieces amata pildīšanu.

28. Komisiju publiski pārstāv Komisijas priekšsēdētājs un tā vietniece juridiskās zinātnes jautājumos.

29. Komisijas priekšsēdētājam un tā vietniecei ir atsevišķas pārstāvības tiesības. Komisijas priekšsēdētājs un komisijas priekšsēdētāja vietniece var šos amatu savienot arī ar vadošā pētnieka, pētnieka, vadošā viespētnieka vai viespētnieka Augstskolu likuma 38. panta kārtībā darbu.

30. Komisija rakstveida saziņā ar citām institūcijām un personām – Latvijas Republikas un ārvalstu – izmanto savu veidlapu ar mazo papildināto valsts ģerboni, pamatojoties uz likumu "Par Latvijas valsts ģerboni" 6. panta 1. punktu, kā arī ievērojot tiesiskās noteiktības principa prasības, un lieto saīsināto Komisijas nosaukumu.

31. Komisijas locekļiem savā darbībā jārikojas ētiski un par iespējamiem interešu konfliktiem jāinformē Komisijas priekšsēdētājs.

32. Visiem autora darbiem, kas izstrādāti, pamatojoties uz noslēgto darba līgumu vai saņemto stipendiju, jābūt publiski pieejamiem, autora mantiskās tiesības pāriet valsts īpašumā. Šo autora mantisko tiesību pārvaldītājs ir Latvijas Universitāte.

Komisijas priekšsēdētājs (personiskais paraksts) K. Kangeris

Saskaņots,
Latvijas Universitātes rektors (personiskais paraksts) I. Muižnieks

2015. gada 22. septembrī